

Valtiovarainvaliokunnan mietintö 10/1997 vp

Hallituksen esitys laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Johdanto

Vireilletulo

Eduskunta on 14 päivänä toukokuuta 1997 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele- vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 65/1997 vp.

Jaostokäsittely

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Valtiovarainvaliokunnan verojaostossa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Merja Sandell valtiovarainministeriöstä, tullisihteeri Leo Parkkonen Tullihallituksesta, toimitusjohtaja Pekka Kääriäinen Pienpanimoliitosta, toimitusjohtaja Risto Saarinen ja johtaja (Hartwall Oy) Markku Tolonen Panimo- ja virvoitusjuomateollisuuslii- tosta sekä hallituksen jäsenet Sakari Nupponen ja Kari Likovuori Olutseurojen Liitosta.

Hallituksen esitys

Euroopan unionin jäsenvaltiot voivat soveltaa pienten riippumattomien panimoiden valmista- maan olueen alennettuja valmisteveromääriä. Veronalennus voidaan porrastaa panimoiden vuosituotannon mukaan.

Vuoden 1995 alusta voimaan tulleen alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain 9 §:n mu- kaan alkoholijuomaveron perusveroa alenne- taan 20 prosentilla, jos verovelvollinen esittää selvityksen siitä, että olut on tuotettu sellaisessa oikeudellisesti ja taloudellisesti muista saman toimialan yrityksistä riippumattomassa yrityk- sessä, jonka vuosituotanto on enintään miljoona litraa.

Hallitus ehdottaa pienpanimoiden alkoholi- juomaveron alennusta laajennettavaksi siten, että enintään 200 000 litraa olutta kalenterivuo-

dessä tuottaville panimoille myönnettäisiin 30 prosentin veronalennus alkoholijuomaveron pe- rusveron määrästä ja että 20 prosentin ve- ronalennukseen oikeutettujen panimoiden oluen tuotantorajaa nostettaisiin nykyisestä miljo- onasta litrasta kahteen miljoonaan litraan kalen- terivuodessa. Samalla veronalennuksen edelly- tyksiin ehdotetaan täsmennyksiä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan heti, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Lakia sovel- lettaisiin olueen, joka on luovutettu kulutukseen valtuutetun varastonpitäjän verottomasta varas- tosta taikka jonka rekisteröity tai rekisteröimä- tön elinkeinonharjoittaja on vastaanottanut lain- tultua voimaan.

Valiokunnan kannanotot

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja puoltaa sen hy- väksymistä.

Pienpanimoiden veroedun edellytyksenä on yhteisöläinsäädännön mukaan panimon oikeu- dellinen ja taloudellinen riippumattomuus muis- ta saman toimialan yrityksistä. Hallituksen esi- tyksessä on lähdetty siitä, että tällainen riippu- vuussuhde toiseen panimoon syntyy erilaisten omistukseen, rahoitukseen ja tosiasialliseen pää- töksentekoon liittyvien järjestelyjen vuoksi. Ve- roetu on tarkoitettu myönnettäväksi itsenäisille pienille yrittäjille. Verotuksen hallinnointi ja val- vonta edellyttävät myös, että erilaisia kytkentöjä panimoiden välillä pyritään välttämään.

Panimoiden kesken annettavan tietotaidon ei sinänsä valiokunnan mielestä voida katsoa mer- kitsevän edellä sanottua oikeudellista tai talou- dellista riippuvuussuhdetta. Tietotaidon luovut- tamiseen liittyen panimoiden kesken on toteutet- tu voimassa olevan lain aikana joitakin osake-, omistus- ja määräysjärjestelyjä. Näiden pani-

moiden oikeutta veronalennukseen ei ole verotajan toimesta tutkittu. Erilaisten rajanvetokriteerien käyttöönottoa ei edelleenkään puolleta. Lain tulkinnassa voidaan valiokunnan mielestä lähteä siitä, että vähäinen omistusosuus olisi mahdollinen sen aiheuttamatta oikeudellista tai taloudellista riippuvuussuhdetta yritysten välille. Vähäisten omistusjärjestelyjen salliminen saattaa olla käytännössä tarpeen myös esimerkiksi pienpanimoaseman menettämiseen liittyvien shikaaniluonteisten järjestelyjen estämiseksi.

Sallittujen omistus- ja muiden järjestelyjen määrittely on vaikeaa. Itse verolaissa ei voida ottaa kantaa kaikkiin mahdollisiin sallittuihin järjestelyihin eri yritysmuodoissa. Tämän vuoksi riippumattomuuskäsitteen yksilöityä sisältöä ei

ehdoteta otettavaksi lakitekstiin. Valiokunta katsoo, että enintään 10 prosentin suuruisen omistusosuuden ja siihen liittyvän, yleensä enintään sanotun suuruisen määräysvallan ei yksinomaan katsottaisi merkitsevän riippuvuussuhdetta panimoiden välille. Tällaisella omistussuhteella ja siihen liittyvällä määräysvallalla ei ole yhtiöoikeudellisestikaan vaikuttavaa merkitystä.

Päätösehdotus

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 30 päivänä toukokuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mauri Pekkarinen /kesk, varapuheenjohtaja Kari Rajamäki /sd, jäsenet Olavi Ala-Nissilä /kesk, Pirjo-Riitta Antvuori /kok, Timo Ihamäki /kok, Timo Laaksonen /vas, Reijo Laitinen /sd, Håkan Malm /r, Virpa Puisto /sd, Maija Rask /sd, Anssi Rauramo

/kok, Jukka Roos /sd, Kimmo Sasi /kok, Oiva Savela /kok, Marja-Liisa Tykkyläinen /sd ja Jukka Vihriälä /kesk sekä varajäsenet Maria Kaisa Aula /kesk (osittain), Markku Koski /kesk, Raimo Liikkanen /kesk, Lauri Metsämäki /sd, Matti Saarinen /sd, Kari Uotila /vas ja Markku Vuorensola /kesk.